

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32[—], polletno
Din 16[—], četrtletno Din 9[—], ino-
zemstvo Din 64[—].
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000[—], pol strani Din 1000[—],
četrt strani Din 500[—], 1/8 strani
Din 250[—], 1/16 strani Din 125[—].
Mali oglasi vsaka beseda Din 1[—].

Volitve so mobilizacija.

Demokracija mobilizira ob volitvah. Če je mobilizacija, se morajo javiti ter priti vsi, ki so obvezani služiti z orožjem domovini. Ob volitvah morajo priti vsi, ki imajo volilno pravico, da izpolnijo svojo volilno dolžnost. Demokracija (ljudovlada) hoče, da ljudstvo upravlja samo svoje javne zadeve. To more ljudstvo storiti po svojih zastopnikih, ki si jih samo izbere. Če torej ljudstvo hoče, da bo tista samouprava, ki jo dovoljujejo moderne države, se vršila v prid ljudstva ter da bo ljudstvo tudi pri državni upavi imelo svojo besedo, mora skrbeti pri volitvah, da si izbere dobre zastopnike.

Zato vas mobiliziramo. Mobiliziramo vas v obrambo demokracije. Prejšnji režimi v naši državi so bili zagrizeni nasprotniki demokracije. Vladali so — in to velja o JNS — diktatorično, nasilno. Kdor ni poljubljal JNS knute, ki je neusmiljeno udarjala po hrbtih ljudi, je bil kaznovan z denarno globo, z zaporom in kar je s tem v zvezi. S knuto so naši demokrati in kmetijski Jenesarji širili med našim narodom svojo »demokracijo«. Z nasiljem, s terorjem, z goljufijo in kradnjo so delali volitve, bodisi parlamentarne, bodisi občinske. Kdor tako postopanje obsoja, mora 25. oktobra iti na volišče, da odda svoj glas za pravo demokracijo, ki jo upeljava sedanja vlada, in za prave svobodščine, ki se vedno bolj uveljavljajo v naši državi.

Mobiliziramo vas v boj za poštenost. Za slovensko poštenost. Kdor hoče delati v javnosti, mora biti poštenjak. Ne sme biti sebičen, ne skrbeti za svoj žep, ljudska blaginja mu mora biti pred očmi kot najvišji cilj. Tako so delali slovenski župani v preteklosti. Slovenska zgodovina daje slovenskim županom v tem oziru najlepše pričevanje. JNS režimi so to moralo med slovenskimi župani temeljito pokvarili. Ljudska blaginja ni bila več vrhovno vodilo, marveč lastna korist. In tako se je moglo zgoditi, da so občinske blagajne ponekod tako oplenjene, da je v njih komaj nekoliko par. Slovenske župane stare slovenske poštenosti hočemo imeti. To bodi naša naloga pri volitvah 25. oktobra.

Mobiliziramo vas v boj za slovenstvo. V našem taboru je slovenstvo. Mi ga bomo obranili in ohranili. Demokrati in kmetijci so ga že izdali pretiranemu centralizmu, mačkoviči ga izdajajo hrvatskemu nacionalizmu, socialisti in komunisti nimajo zanj nobenega smisla; komunist služi Moskvi, ki ga plačuje kot agitatorja, za slovenstvo mu ni mar. Jenesar (gosposki in

kmetijski) hoče, naj na slovenski zemlji živi neki »Jugoslovan«, komunistu je vseeno, kdor tukaj živi, samo da je marks. rdečkar. Zato ob teh volitvah doživljamo, da se ponekod Sokoli bratijo z Nemci in nemškutarji proti pravim slovenskim kmetom, da komunisti gredo roko v roki z mačkoviči, da se ponekod člani Narodne obrane bratijo z marksisti. Obramba slovenstva je samo v našem taboru. Pomnite to 25. oktobra!

Mobiliziramo vas za obrambo naše od pradedov podedovane katoliške vere. Vsake volitve so nekak plebiscit za svetovni nazor, ki se ga držijo volilci. To je prepričanje o vrhovnih življenjskih vprašanjih: o človeku, njegovem bistvu, izvoru in namenu, o neumrljivosti, o Bogu, večnosti itd. Kdor odda svoj glas za liberalnega (demokratskega, kmetijskega, mačkoveškega) ali za marksističnega (socialističnega in komunističnega) kandidata, glasuje pred svetom za nekrščanski svetovni nazor, glasuje proti Bogu, veri ter cerkvi. Tak dela za to, da se krščanstvo iztrebi iz javnega življenja, da se usužnji cerkev, da se razkristijani šola in vsa mladiška vzgoja, da se razbije krščanska

Mi smo fronta slovenskega ljudstva, koje voditelj je dr. Korošec. Kdor je proti nam, je sovražnik slovenskega ljudstva, njegovih načel, zahtev in interesov. V nedeljo vsi složno na volišče, glasujte vsi za liste JRZ! Ne rušite enotne fronte ogromne večine slovenskega ljudstva!

zakonska zveza ter se razruši krščanska družina. Kdor odda svoj glas za liberalne in socialistične stranke, tak podpira framasone in komunistične brezbožnike. In česa so ti sposobni, dokazuje nesrečna Španija.

To preudarite in premislite resno in vestno. In ako bote to storili, bote vsi prišli, kakor je vaša vestna dolžnost, 25. oktobra na volišče ter glasovali za kandidate, ki vam jih mi priporočamo. Pred nami je vsedržavna zastava JRZ, pod katero se borimo pristaši bivše SLS. Naš voditelj je dr. Korošec. Naše geslo je: Slovenci, skupaj! Živela fronta slovenskega ljudstva!

V NAŠI DRŽAVI.

Dva nova senatorja. Z ukazom kraljevih namestnikov in na predlog ministrskega predsednika sta bila imenovana za senatorja g. Franc Smodej, bivši poslanec, in Miloš Cukavac, odvetnik v Čupriji. G. Franc Smodej se je rodil leta 1879 pri Sv. Marjeti pri Celjcu. Bogoslovje je končal v Celovcu, kjer je v predvojnih letih urejeval glasilo koroških Slovencev »Mir«. Ob prevratu je bil imenovan za komisarja na Koroškem. Po koroškem plebiscitu je bil glavni urednik »Slovenca«, dokler ni bil večkrat izvoljen za poslanca. Kmalu po razpustu parlamenta leta 1929 je prišel v glavni dopisni urad v Belgradu. Ko je bilo ustanovljeno glavno glasilo JRZ »Samouprava«, je postal urednik slovenskega dela lista. K imenovanju za senatorja častita zaslužnemu in vsestransko delavnemu gospodu »Slovenski gospodar«.

Slovesna blagoslovitev palače nove narodne skupščine v Belgradu se je izvršila zadnje nedelje ob prisotnosti članov vlade ter velikega števila senatorjev in poslancev. Temelji novemu parlamentu so bili

položeni pred 30 leti 24. VIII. 1907 pod rajnim kraljem Petrom I.

Vojni minister general Marič, ki je zastopal našo državo pri odkritju spomenika viteškemu kralju Aleksandru v Parizu, se je minuli teden zopet vrnil v Belgrad.

Predsednik naše vlade bo obiskal prestolico Turčije Ankaru. V Ankari bodo ob priliki turškega narodnega praznika 29. t. m. velike svečanosti, katerih se bo udeležil predsednik naše vlade dr. Stojadinovič v spremstvu zastopnikov nar. skupščine in jugoslovanskega tiska.

Razpis občinskih volitev v še preostalih banovinah. Volitve v zetski banovini se bodo vršile 22. novembra, v vardarski in dunavski 6. decembra. S tem so razpisane občinske volitve za vse banovine v državi in bodo končane 6. decembra t. l.

Skorajšnja sprava s Hrvati na vidiku. Pred nedavnim je obiskal Belgrad in Zagreb celemu kulturnemu svetu znani angleški časnikar Seton Watson. V Belgradu je imel razgovore z dr. Korošcem, v Zagrebu z dr. Mačkom. Pred odhodom je izjavil, da je storjen pod Stojadinovič-Koroščevo vlado vsakemu viden napredek glede rešitve hrvaškega vprašanja. Omenjeni časnikar priobčuje sedaj po največjih angleških glasilih članke, v katerih napoveduje, da bode prišlo med sedajno

vlado in predstavitelji hrvaškega naroda do pobotanja po zaključenih predstojećih občinskih volitvah.

Belgrad središče Male in Balkanske zveze. V zadnji številki smo poročali, kako sta se oglasila na povratu iz Ženeve v Belgradu pri ministrskem predsedniku in zunanjem ministru dr. Stojadinoviću romunski zunanji minister Antonescu in za njim bolgarski ministrski predsednik Kju-seivanov. Za omenjenima državnikoma se je pomudil v Belgradu na povratku od zasedanja Društva narodov v Ženevi v razgovorih z našim šefom vlade cela dva dni turški zunanji minister Ruždi Aras. Ti obisk kažejo, da je postal Belgrad središče Male in Balkanske zveze.

Nikola Uzunović je odstopil kot častni predsednik JNS.

Vladni ukrepi glede denarnih zavodov. Ministrski svet je sklenil 16. oktobra, da se podaljša rok, do katerega lahko zahtevajo denarni zavodi zaščito do 23. XI. 1937. Zaščiteni denarni zavodi so oproščeni 6% takse, če morajo na dražbi prevzeti nepremičnine svojih dolžnikov.

JNS v objemu z Nemci. V Kočevju se je starosta Sokola, notar Lovšin, zvezal za občinske volitve z Nemci proti skupni slovenski listi, koje nosilec je neki penzionirani davčni inšpektor. Na Lovšinovi listi je devet trdnih Nemcev in šest Nemcem prijaznih Slovencev.

JNS je sijajno propadla v Vrbaski banovini. Pri občinskih volitvah je v tej banovini dobila JRZ tri četrtine vseh oddanih glasov, JNS pa je dobila samo dve občini. Volilci, poskrbite v nedeljo, da bo ta skrahirana stranka, ki se drugim obesa na škrice, pri občinskih volitvah v Sloveniji še hujše propadla. Ne sme dobiti niti ene občine!

V DRUGIH DRŽAVAH.

Po razpustu »Heimwehra« v Avstriji. Zadnjič smo poročali, da je dr. Schuschniggova avstrijska vlada po 15urnem posvetovanju razpustila nevarno in mogočno oboroženo organizacijo Heimwehr in bosta odslej skrbeli za javno varnost samo policija in redna vojska. Nekaj dni po prepovedi te organizacije so prodrle v javnost vesti, kako je v dva tabora razcepjeni Heimwehr skušal tudi v dvojnem pravcu vplivati na vrhovno avstrijsko politiko. Enemu delu heimwehrovcev je poveljeval knez Starhemberg in ta tabor je bil zato, da bi avstrijska politika bila povsem odvisna od Italije. Drugemu delu organizacije je načeloval major Fey, ki je zastopal načelo, da se Avstrija preda — Nemčiji. Obe nasprotni si heimwehrovski struji sta se sovražili in bi bilo došlo do nevarnega obračuna, da ni zamahnila vlada še pravočasno po obeh in razpustila celotno organizacijo.

Nova oboroževanja Italije iz strahu pred Anglijo. Kakor smo že pisali, je v Italiji po najnovejšem Mussolinijevem oboroževalnem načrtu vsa vojna industrija in sicer 1200 tvornic, centralizirana in je pod vojaškim nadzorstvom. Da se bo oborožitev pospešila, je uveden po nekaterih tvornicah že 60urni tedenski delovni čas. Na ta način se bo dvignila proizvodnja vojnih ladij in letal za 100%. Italija bo zgradila nova letališča ob Jadranskem in Tirenskem morju ter je za te svrhe

določen znesek 140 milijonov lir. Stalni stalež vojne mornarice se bo zvišal na 70 tisoč mož. Vse te ogromne žrtve iz ljudskega žepa doprinaša Mussolini iz bojazni pred Angleži, ki so se pričeli ravno sedaj z vso naglico oboroževati v zraku in na morju.

Za 15letnico fašizma 28. oktobra se vršijo v Rimu velike priprave za obhod vseh fašističnih organizacij. Ob tej priliki bo objavljena nova italijanska ustava, po kateri bo dobil italijanski kralj poleg naslova cesar Abesinije še naziv »cesar fašističnega imperija«. Mussolini bo postal voditelj fašističnega cesarstva in bo iznad države in režima.

Boj za razvrednotenje nemške marke. Pod Hitlerjevim predsedstvom so se vršila v Berlinu posvetovanja gospodarskih strokovnjakov narodno-soc. stranke ter predstavnikov nemške industrije. Nemška industrija zahteva razvrednotenje marke po vzgledu drugih držav, ker sicer bo ogrožen nemški izvoz. Polom nemške industrije je neizbežen, če bo začel izvoz padati. Če se bo radi previsoke marke pokazal zastoj v industriji, bo narasla brezposelnost. Hitler s svojimi gospodarskimi strokovnjaki je pa zato, da Nemčija obdrži marko na dosedajni višini ker bo s tem veliko pridobila na ugledu. Nemška industrija bi morala omejiti svojo proizvodnjo samo na potrebe lastnega naroda. Celotna Nemčija pričakuje z veliko ne-

JNS je batinaška stranka. Kdor glasuje za njeno listo in za listo njenih zaveznikov, dela na to, da bi zopet prišle batine nad naše ljudstvo.

strpnostjo, na katero stran bo padla odločitev in kaka bo usoda visoke nemške marke za bližnjo bodočnost.

Zopet kulturni boj v Nemčiji. Hitlerjeva vlada je odobrila zakon bavarske pokrajinske vlade, s katerim sme državni namestnik na Bavarskem odsloviti iz službe 1676 redovnic, ki delujejo na državnih osnovnih šolah na Bavarskem in sicer skupno v 400 zavodih kot od države nastavljene ter plačane učiteljice. Zaenkrat bo odpuščenih le 600, tem bodo sledile kmalu ostale in bodo nadomeščene z neredovniškimi učnimi močmi.

Poljski zunanji minister polkovnik Beck je v minulem tednu po štirih letih zopet obiskal Pariz, kjer je imel politično gospodarske razgovore s francoskim ministrskim predsednikom Blumom in zunanjim ministrom Delbosom.

Razvoj državljanske vojne na španjskem. V Londonu obstoja odbor iz zastopnikov držav, ki so se izrekle za to, da ne bo nobena podpirala v španjski državljanski vojni ne vlade in ne upornikov. V tem odboru je tudi Rusija, ki je sprožila misel o nevmešavanju. Nobena od držav ni tako očito prekršila dogovora o nevmešavanju, kakor ravno Rusija. Znano je tudi, da zalaga Portugalska z vojnim materialom zmagovite upornike. Očiten prestop Portugalske na stran upornega gibanja je tako razljutil sovjete, da so zahtevali po svojem zastopniku v Londonu,

da bi morali vojni mornarici Francije ter Anglije Portugalsko popolnoma zapreti ter odrezati od zunanjega sveta, da bi na ta način bilo preprečeno nadaljnje tihotapljenje orožja v Španijo. Anglija je to zahtevo sovjetske Rusije odbila, ker je zastopnik Italije v odboru za nevmešavanje na podlagi številkih dokazal, koliko orožja, streliva in letal je švercala doslej Rusija iz svojih pristanišč ob Črnem morju španjski vladi. Kakor London je odklonil rusko zahtevo po blokadi tudi Pariz. — Španjski prestolici Madridu se bliža od treh strani 150.000 mož broječa uporniška armada, ki bi po svojih poveljnikih rada preprečila s pozivi na prostovoljno predajo brezplodno prelivanje krvi in rušenje mesta z obstreljevanjem iz topov in z bombardiranjem iz zraka. Madrid brani samo 50.000 rdečih miličnikov. V mestu samem je izbruhnil prepir med komunističnim ministrskim predsednikom Largo Caballero in med zmernim socialističnim voditeljem Prietom. Caballero hoče braniti Madrid do zadnjega moža in ga prepustiti upornikom kot kup razvalin. Prieto je na stališču, da je vsak nadaljni odpor in porušitev mesta utopija. — Uporniške čete so zavzele 16. oktobra Naval Carnero, ki je važno oporišče vladne vojske na zapadni fronti in pomembno križišče železniških prog ter cest in je s tem razvetjem onemogočena obramba Madrida. Naval Carnero je oddaljen od Madrida 30 km. — Rdeči ministrski predsednik Largo Caballero je postal tudi vrhovni vojaški poveljnik. — Uporniške čete so 17. t. m. zvečer zavzele od vladne milice dolgo časa oblegano mesto Oviedo.

O narodni obrambi Belgije je spregovoril belgijski kralj na seji kronskega sveta 14. t. m. Kralj Leopold je naglasil potrebo okrepitve obrambe, da bo Belgija sama pripravljena, da se brani. Po tej izjavi je jasno, da bo Belgija odpovedala napadalne zveze in pogodbe z drugimi državami, predvsem pa ne bo več nadaljevala politike vojaškega sporazuma s Francijo in ne bo več sodelovala na drugi konferenci držav, ki so svojčas podpisale locarnsko pogodbo, kateri se je letos odrekla Nemčija in bi evropske velesile sedaj rade sklenile drugi locarnski sporazum glede varnosti miru v Evropi in o medsebojni vojaški pomoči za slučaj napada. Belgija bo zvišala stalež vojske na 47.000 mož. Službena doba bo podaljšana za pehoto na 18 mesecev, za ostale vrste orožja pa na 12 mesecev.

Z ljudsko fronto v Belgiji ne bo nič. Belgijski socialisti so odklonili skupno zvezo s komunisti pod firmo ljudske fronte.

Oboroževanje Anglije. Angleški vojni minister je izrekel na ministrski seji 14. oktobra zahtevo, da se mora Anglija v najhitrejšem času oborožiti tako, da bo močnejša, kakor je bila kedaj poprej. V doglednem času je Angležem nujna potreba 10.000 novih bojnih letal.

Odstop japonskega ministrskega predsednika. Japonski generali hočejo uvesti posebne vojaške komisije, ki bi naj nadzorovale posamezna ministrstva in kar bi pomenilo vojaško diktaturo. Temu načrtu se je odločno uprl ministrski predsednik Hirota in je podal ostavko.